

KHOA NHÀ NƯỚC - PHÁP LUẬT VÀ LÝ LUẬN CƠ SỞ 40 NĂM XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN

TRẦN THỊ DIỆU OANH*

1. Khái quát chung về lịch sử hình thành và phát triển của Khoa

Trong chặng đường 62 năm xây dựng và phát triển Học viện Hành chính Quốc gia, Khoa Nhà nước - Pháp luật và Lý luận cơ sở (NNPL&LLCS) đã có 40 năm nỗ lực phấn đấu, góp phần cùng Học viện khẳng định vị trí là trung tâm quốc gia thực hiện chức năng đào tạo, bồi dưỡng (ĐTBD) kiến thức, kỹ năng về hành chính, về lãnh đạo, quản lý cho cán bộ, công chức (CBCC), viên chức; đào tạo nguồn nhân lực; nghiên cứu khoa học hành chính và tư vấn cho Bộ Nội vụ trong lĩnh vực hành chính và quản lý nhà nước.

Nhận thấy được tầm quan trọng của công tác ĐTBD CBCC hành chính nhà nước, ngày 08/6/1981, Hội đồng Chính phủ ban hành Quyết định số 233-CP tách trường Hành chính và Kinh tế Trung ương thành 2 trường, trong đó, Trường Hành chính Trung ương trực thuộc Chính phủ. Đến ngày 26/9/1981 Hội đồng Bộ trưởng (nay là Chính phủ) đã ban hành Quyết định số 91/HĐBT về nhiệm vụ và tổ chức bộ máy của Trường Hành chính Trung ương, chủ yếu là: giúp Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng tổ chức việc ĐTBD cán bộ, quản lý có trình độ cao cấp, trung cấp; tổ chức việc nghiên cứu khoa học quản lý nhà nước; chỉ đạo việc ĐTBD cán bộ quản lý nhà nước thuộc các ngành, các cấp.

Để thực hiện các nhiệm vụ được giao, tổ chức bộ máy của Trường Hành chính Trung ương bao gồm các đơn vị chức năng và

chuyên môn, trong đó có 3 khoa giảng dạy: Khoa Lý luận cơ sở; Khoa Nhà nước và Pháp luật; Khoa Quản lý hành chính nhà nước.

Năm 1981 là mốc đánh dấu sự ra đời của Khoa Nhà nước và pháp luật; Khoa Lý luận cơ sở. Đến ngày 15/3/2018, Khoa Nhà nước và Pháp luật và Khoa Lý luận cơ sở được hợp nhất theo Quyết định số 05/2018/QĐ-TTg ngày 23/01/2018 của Thủ tướng Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Học viện Hành chính Quốc gia. Trên cơ sở đó, Giám đốc Học viện Hành chính Quốc gia ban hành Quyết định số 1189/QĐ-HGQC ngày 11/4/2018 quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Khoa NNPL&LLCS.

Như vậy, quá trình phát triển của Khoa Nhà nước và Pháp luật, Khoa Lý luận cơ sở (nay là Khoa NNPL&LLCS) luôn gắn liền với quá trình phát triển của Học viện Hành chính Quốc gia. Khoa có bề dày kinh nghiệm trong công tác nghiên cứu khoa học và giảng dạy của Học viện Hành chính Quốc gia.

2. Cơ cấu tổ chức và nhân sự

Khoa NNPL&LLCS hiện nay là đơn vị có đội ngũ cán bộ, giảng viên được đào tạo bài bản, chính quy từ một số chuyên ngành khoa học cơ bản như: pháp lý, chuyên ngành triết học, chính trị học tại các cơ sở đào tạo có uy tín trong và ngoài nước.

Về cơ cấu tổ chức: Khoa NNPL&LLCS

* PGS.TS, Học viện Hành chính Quốc gia

hiện có 6 bộ môn: (1) Bộ môn Lý luận nhà nước và pháp luật; (2) Bộ môn Thể chế nhà nước; (3) Bộ môn Thanh tra; (4) Bộ môn Triết học; (5) Bộ môn Chính trị học; (6) Bộ môn Kiến thức đại cương.

Về nhân sự: Khoa hiện có 38 cán bộ, giảng viên cơ hữu đều được đào tạo chính quy từ các trường đại học ở trong nước và nước ngoài, trong đó: 4 phó giáo sư - tiến sỹ; 20 tiến sỹ; 12 thạc sỹ; 2 cử nhân. Ngoài ra, Khoa còn có đội ngũ giảng viên kiêm chức là những người có học hàm, học vị cao đang công tác tại các đơn vị thuộc và trực thuộc Học viện và các cơ quan ngoài Học viện.

Các tổ chức đảng, đoàn thể: Chi bộ Khoa gồm 33 đảng viên, đồng thời là đoàn viên của Tổ Công đoàn, Tổ Nữ công. Các tổ chức này đều hoạt động rất hiệu quả.

3. Về thực hiện các chức năng, nhiệm vụ của Khoa

Chức năng, nhiệm vụ của Khoa là nghiên cứu, biên soạn chương trình, giáo trình và giảng dạy khối kiến thức về nhà nước, pháp luật, chính trị cho tất cả các hệ ĐTBĐ của Học viện Hành chính Quốc gia.

(1) Trong hoạt động giảng dạy.

Theo chức năng, nhiệm vụ của Khoa, các giảng viên trong Khoa đã tham gia giảng dạy đại học, sau đại học và bồi dưỡng các chương trình thuộc chức năng, nhiệm vụ của Học viện. Cụ thể, các giảng viên của Khoa tham gia giảng dạy các môn học thuộc Chương trình đào tạo cử nhân hành chính với các môn học: Lý luận Nhà nước và Pháp luật, Luật Hành chính, Luật Hiến pháp, Tổ chức chính quyền địa phương; Chính trị học, Triết học, tư tưởng Hồ Chí Minh, Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam... Các môn học giúp cung cấp những kiến thức nền tảng cơ bản cho sinh viên Đại học Hành chính. Đặc biệt, Khoa là đơn vị được giao nhiệm vụ trực tiếp phụ trách giảng dạy chuyên ngành Thanh tra - là đơn vị đầu tiên trong cả nước đào tạo cử nhân chính quy về chuyên ngành Thanh tra. Trong 12 năm

tham gia đào tạo chuyên ngành Thanh tra, Khoa đã tổ chức 10 khóa cử nhân và 2 khóa văn bằng 2 chuyên ngành Thanh tra, cung cấp nguồn nhân lực có chất lượng cho các cơ quan nhà nước.

Các giảng viên trong Khoa cũng tham gia giảng dạy chương trình đào tạo sau đại học chuyên ngành Quản lý công, Luật Hiến pháp và Luật Hành chính, Chính sách công, Quản lý kinh tế, Tài chính - Ngân hàng với các môn học như: Pháp luật trong quản lý công; Chính trị học trong quản lý công; Triết học; Kiểm soát quản lý công; Phòng, chống tham nhũng trong quản lý công... Khoa trực tiếp phụ trách chuyên ngành Luật Hiến pháp và Luật Hành chính. Với các môn học như: Lý luận về Nhà nước và Pháp luật, Những vấn đề cơ bản về Luật Hiến pháp, Những vấn đề cơ bản về Luật Hành chính, Thủ tục Hành chính, Tổ chức chính quyền địa phương...

Công tác đào tạo sau đại học của Khoa ngày càng được nâng cao về chất lượng với 10 khóa cao học chuyên ngành Luật Hiến pháp và Luật Hành chính. Các học viên sau khi tốt nghiệp và nhận bằng Thạc sỹ các chuyên ngành này đã đóng góp tích cực vào hoạt động của cơ quan, đơn vị, đặc biệt góp phần vào công tác cải cách nền hành chính nhà nước, xây dựng nền công vụ hoạt động hiệu lực, hiệu quả.

Về công tác bồi dưỡng theo chức năng, nhiệm vụ của Học viện, các giảng viên trong Khoa đã tham gia giảng dạy chuyên đề: Tổ chức thực hiện quyền lực nhà nước; Xây dựng và tổ chức thực hiện pháp luật; Kỹ năng ủy quyền; Kỹ năng đánh giá hiệu lực, hiệu quả văn bản quy phạm pháp luật trong chương trình bồi dưỡng chuyên viên cao cấp.

Với chương trình bồi dưỡng lãnh đạo, quản lý cấp vụ, Khoa đã tham gia giảng dạy chuyên đề: Chức năng, nhiệm vụ của lãnh đạo, quản lý cấp vụ; Dân chủ, pháp quyền, minh bạch trong hoạt động của lãnh đạo, quản lý cấp vụ; Kỹ năng tham mưu pháp luật của lãnh đạo, quản lý cấp vụ.

Với chương trình bồi dưỡng lãnh đạo, quản lý cấp sở, Khoa đã tham gia giảng dạy chuyên đề: Chức năng, nhiệm vụ của lãnh đạo, quản lý cấp sở; Kỹ năng thanh tra, kiểm tra của lãnh đạo, quản lý cấp sở.

Với chương trình bồi dưỡng lãnh đạo, quản lý cấp huyện, Khoa đã tham gia giảng dạy chuyên đề: chức năng, nhiệm vụ của lãnh đạo, quản lý cấp huyện; Phân cấp hành chính nhà nước; Kỹ năng tổ chức kiểm tra, đánh giá và giải quyết khiếu nại, tố cáo của lãnh đạo, quản lý cấp huyện. Ngoài ra, các giảng viên trong Khoa cũng tham gia giảng dạy các chương trình bồi dưỡng chuyên viên, chuyên viên chính, bồi dưỡng lãnh đạo, quản lý cấp phòng.

Ngoài công tác giảng dạy, các giảng viên còn tham gia vào việc xây dựng ngân hàng đề thi, chấm thi hết môn, tốt nghiệp cho các hệ đào tạo.

Các giảng viên của Khoa thực hiện giảng dạy đạt chất lượng, hiệu quả và vượt định mức hàng năm; 100% giảng viên chủ động học hỏi và áp dụng phương pháp, phương tiện hiện đại vào hoạt động giảng dạy, 100% bài giảng của giảng viên được soạn dưới dạng giáo án điện tử.

Hàng năm, Khoa tổ chức cho đội ngũ giảng viên đi thực tế để nắm bắt tình hình kinh tế - văn hóa xã hội ở địa phương với những chủ đề thiết thực, như: cải cách hành chính ở các cấp chính quyền; xây dựng nông thôn mới; thực hiện quy chế văn hóa công sở... qua đó, các giảng viên có điều kiện để kết hợp bổ sung kiến thức giữa lý luận với thực tiễn, vận dụng vào giảng dạy, nghiên cứu. Qua đó, đã góp phần cho đội ngũ giảng viên của Khoa NNPL&LLCS luôn bảo đảm chất lượng bài giảng.

(2) Công tác nghiên cứu khoa học.

Cùng với công tác giảng dạy, nghiên cứu khoa học cũng là một nhiệm vụ then chốt đối với các giảng viên trong Khoa. 26 giáo trình hệ đào tạo Cử nhân Hành chính, 14

giáo trình hệ đào tạo cao học chuyên ngành Quản lý công và chuyên ngành Luật Hiến pháp và Luật Hành chính do các giảng viên trong Khoa tham gia xây dựng đã được hoàn thành và được đưa vào sử dụng, phục vụ cho công tác đào tạo đại học và sau đại học tại Học viện.

Giảng viên trong Khoa đã tham gia viết tài liệu chương trình bồi dưỡng lãnh đạo cấp thứ trưởng, cấp vụ, cấp sở, cấp huyện, chương trình chuyên viên, chuyên viên chính, chuyên viên cao cấp. Các giảng viên cũng rất tích cực trong hoạt động viết bài đăng tạp chí và tham gia các hội thảo, tọa đàm trong và ngoài nước.

Khoa đã tiến hành tổ chức và chủ trì thành công các hội thảo, tọa đàm như: “Thế chế văn hóa công vụ hiện nay ở Việt Nam”; “Đổi mới hệ thống chính trị ở Việt Nam hiện nay”; “Tinh chỉnh bộ máy nhà nước”; “Kỹ năng bồi dưỡng đại biểu hội đồng nhân dân”... Các hội thảo, tọa đàm đã thu hút sự tham gia của đông đảo các nhà khoa học trong và ngoài Học viện, dưới góc độ các nghiên cứu khoa học và thực tiễn đã đóng góp không nhỏ vào công cuộc xây dựng nền hành chính nhà nước hiện đại, hoạt động hiệu lực, hiệu quả. Ngoài việc tổ chức các hội thảo, tọa đàm, các giảng viên trong Khoa còn tham gia nghiên cứu các đề tài cấp Nhà nước, cấp bộ, cấp cơ sở bảo đảm chất lượng, đúng tiến độ, xuất bản sách chuyên khảo, sách tham khảo, tham gia hội thảo quốc tế, đăng bài trên các tạp chí chuyên ngành, tạp chí quốc tế.

(3) Về các hoạt động đoàn thể và thực hiện các nhiệm vụ khác.

Khoa thường xuyên tổ chức trao đổi kinh nghiệm về chuyên môn theo hướng đổi mới phương pháp giảng dạy, lấy người học làm trung tâm; tổ chức thao giảng giữa các giảng viên để làm phong phú thêm phương pháp giảng dạy của từng giảng viên. Lãnh đạo Khoa và các bộ môn thường xuyên kiểm tra đôn đốc

các hoạt động chuyên môn, rèn luyện kỹ năng, nghiệp vụ sư phạm và phẩm chất nhà giáo. Tạo điều kiện và môi trường cho các giảng viên trẻ tập giảng, giúp họ có thể nhanh chóng tham gia giảng dạy trên lớp.

Lãnh đạo Khoa phối hợp với Chi ủy, Tổ Công đoàn, nữ công luôn khuyến khích các giảng viên tham gia các hoạt động văn hóa, văn nghệ nhân dịp các ngày kỷ niệm lớn của đất nước, ngành Nội vụ và của Học viện; luôn quan tâm, sẵn sàng hỗ trợ khi có đoàn viên công đoàn gặp khó khăn, giúp cho đoàn viên ổn định đời sống để yên tâm công tác. Thực hiện tốt các cuộc vận động quyên góp ủng hộ, giúp đỡ đồng bào vùng thiên tai lũ lụt, dịch bệnh; các phong trào xây dựng văn hóa công sở, thực hành tiết kiệm chống lãng phí; hưởng ứng cuộc vận động ủng hộ người dân TP. Hồ Chí Minh và sinh viên chuyên ngành Thanh tra gặp khó khăn trong dịch Covid-19 năm 2021. Tổ chức tuyên truyền công tác thi đua với các phong trào: “Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh”; “Phụ nữ giỏi việc nước, đảm việc nhà”.

Với những thành tích đã đạt được, tập thể Khoa NNPL&LLCS đã được Đảng và Nhà nước tặng thưởng nhiều danh hiệu cao quý, như: *Huân chương Lao động hạng Ba* (năm 2005); *Huân chương Lao động hạng Nhì* cho Khoa Lý luận cơ sở (năm 2011); *Huân chương Lao động hạng Ba* cho Khoa Nhà nước và Pháp luật (năm 2011); *Bằng khen của Thủ tướng Chính phủ* (năm 2003, 2004); *Cờ thi đua của Chính phủ* (năm 2010); *Bằng khen của Bộ trưởng Bộ Nội vụ* và *Tổng Thanh tra Chính phủ*, *Giấy khen của Giám đốc Học viện Hành chính Quốc gia* trong các năm liên tục. Nhiều cá nhân các thế hệ của Khoa được tặng các danh hiệu cao quý của Đảng, Nhà nước, các bộ, ngành và Học viện.

4. Định hướng phát triển của Khoa giai đoạn 2021 - 2025

Một là, tiếp tục đẩy mạnh công tác nghiên cứu khoa học theo kế hoạch hàng năm, nghiên cứu các đề tài, tổ chức tọa

đàm, hội thảo và các loại hình nghiên cứu khác, phục vụ hiệu quả nhất cho nhiệm vụ giảng dạy.

Hai là, bồi dưỡng, huấn luyện đội ngũ giảng viên trẻ trong khoa và đội ngũ giảng viên thuộc lĩnh vực chuyên môn của Khoa tại các cơ sở, phân viện trong toàn hệ thống Học viện có đủ trình độ, năng lực và phẩm chất thực hiện sứ mệnh đào tạo nguồn nhân lực có chất lượng cho hệ thống chính trị và bộ máy cơ quan nhà nước.

Ba là, phấn đấu để có thể mở thêm các mã ngành đào tạo thạc sỹ: “Xây dựng Đảng và chính quyền Nhà nước”, “Chính trị học”, “Khoa học tổ chức nhà nước”; đào tạo tiến sỹ: “Luật Hiến pháp và Luật Hành chính”.

Bốn là, khuyến khích các giảng viên phấn đấu học tập, nâng cao năng lực, trình độ đáp ứng tốt các nhiệm vụ ĐTBĐ theo yêu cầu phát triển của Học viện.

Khoa NNPL&LLCS luôn xứng đáng là đơn vị được giao nhiệm vụ gánh vác sứ mệnh giảng dạy các môn khoa học nhà nước, pháp luật, lý luận chính trị nhằm trang bị kiến thức nền tảng, phẩm chất chính trị và lập trường tư tưởng cho đội ngũ CBCC, viên chức có đủ phẩm chất, năng lực, trình độ để đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ phụng sự Tổ quốc, phục vụ Nhân dân.

Trong thời gian tới, phát huy truyền thống và bề dày lịch sử, đội ngũ giảng viên của Khoa sẽ tập trung vào các vấn đề: rà soát, bổ sung đổi mới chương trình, giáo trình; nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên; hoàn thiện cơ chế làm việc, xây dựng Khoa là đơn vị chuẩn mực về tác phong làm việc, giữ vững kỷ cương, kỷ luật hành chính; đội ngũ giảng viên luôn không ngừng tu dưỡng rèn luyện phẩm chất, nâng cao trình độ năng lực để trở thành những tấm gương sáng cho học viên, sinh viên noi theo, góp phần nâng cao chất lượng ĐTBĐ CBCC có trình độ, năng lực, phẩm chất đạo đức, cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, đáp ứng yêu cầu công cuộc xây dựng và phát triển đất nước □